

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2359/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.IV.10.019/2025/4. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Balogh Áron Péter ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1 Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben az indítványozó – mint felperes – 2009. augusztus 4-től állt a megszakítás nélkül működő egészségügyi szolgáltató munkáltató – mint alperes – alkalmazásában, 2021. február 28-ig közalkalmazotti, majd 2021. március 1-től egészségügyi szolgálati jogviszonyban. Ezen egészségügyi szolgálati jogviszonyra vonatkozó szabályokat az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Eütev. tv.) tartalmazza.
- [3] Az indítványozó foglalkoztatására egyenlőtlen munkaidő-beosztásban, többhavi munkaidőkeret alkalmazásával került sor. Indítványozó a munkáltató által elrendelhető munkaidőn felül többletmunkát vállalt (önként vállalt többletmunka), a munkáltatóval kötött megállapodás alapján. A munkáltató a munkaidőkeret alkalmazásával foglalkoztatott indítványozó részére a munkaidőt tartalmazó munkaidő-beosztást készített, amelyben szerepelt mikor kell munkát végeznie és mikor van pihenőnapja. Ebben szerepelt az is, hogy az egészségügyi ügyelet ellátása a munkaidő-beosztás szerinti rendes munkaidőben, vagy önként vállalt többletmunka keretében történik. (Az Eütev. tv. szerint – az egészségügyi ellátórendszer folyamatos működésének és az egészségügyi dolgozók tevékenységének sajátosságaira

figyelemmel – az egészségügyi ügyeletben történő munkavégzés nem minősül rendkívüli munkavégzésnek.)

- [4] 1.2 Az indítványozó a 2019. szeptember 1-től 2022. január 31-ig terjedő időszakra elmaradt ügyeleti díj és késedelmi kamata, másodlagosan sérelemdíj és késedelmi kamata, míg harmadlagosan elmaradt ügyeleti díj és késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a munkáltatót.
- [5] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította. A bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy az indítványozó által a heti pihenőnapokon és munkaszüneti napokon teljesített egészségügyi ügyeleti tevékenység után, a teljesített ügyeletek díjazásán túl jogosult-e az általa követelt kompenzációs pihenőnapra, illetve annak pénzbeli megváltására az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján.
- [6] Az ítélet a díjazásra vonatkozó szabályokat a munka jogcíme szerint külön-külön vizsgálta, és arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó által hivatkozott, kompenzációs pihenőnapot előíró jogszabályhely egyik esetre sem alkalmazható. A rendes munkaidő terhére ellátott egészségügyi ügyelet, mely az indítványozó napi munkaidejét is tartalmazza, ugyan másképp díjazandó, mint az önként vállalt többletmunka, azonban ezeken jogcímeken ellátott egészségügyi ügyeleti tevékenységre az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdés *b*) pontjában szabályozott további pihenőnap biztosítása nem vonatkozik. Erre tekintettel az indítványozó pihenéshez való, Alaptörvényben rögzített joga nem sérült.
- [7] Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az indítványozó által a rendes munkaidő terhére ellátott egészségügyi ügyelet díjazására az Eütev. tv. 13/B. § (3) bekezdését szükséges alkalmazni. Álláspontját azzal indokolta, hogy az indítványozó heti pihenőnapra eső rendes munkaidőben látott el egészségügyi ügyeletet, melyre az indítványozó által sem vitatottan a munkabérét és az ügyeleti pótlékot megkapta.
- [8] Az indítványozó önként vállalt többletmunka keretében egészségügyi ügyeletet látott el, melynek teljes időtartama munkaidőnek minősül. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az önként vállalt többletmunkára a feleknek megállapodást kell kötni, mely megállapodás az indítványozó és a munkáltató között létrejött.
- [9] Az indítványozó a munkaidő-beosztása szerinti heti pihenőnapján és munkaszüneti napon látott el önként vállalt túlmunka keretében egészségügyi ügyeleti tevékenységet, melynek díjazására az Eütev. tv. 14/A. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az Eütev. tv. 13/B. § (1) bekezdés *a*), *b*), *e*) pontjában megállapított ügyeleti díj 50%-kal növelt összege illeti meg az indítványozót, mégpedig ügyeleti pótlékként. Az indítványozó saját nyilatkozata szerint ezt a díjazást maradéktalanul megkapta.
- [10] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvény indokolásából is megállapíthatóan az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozóra a

13/B. § (2) bekezdése nem irányadó, mert az csak a 12 órát meg nem haladó, és nem önként vállalt többletmunkavégzés keretében ellátott egészségügyi ügyeletre vonatkozik.

- [11] Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az Eütev. tv. 13/B. §-a nem tesz különbséget a között, hogy az egészségügyi ügyelet elrendelésére milyen jogcímen került sor. Az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdése a tekintetben egyértelműen fogalmaz, hogy akkor kell e rendelkezést alkalmazni, ha az egészségügyi dolgozó egészségügyi ügyeletet az egészségügyi dolgozóra irányadó munkaidő-beosztás szerinti heti pihenőnapon vagy munkaszüneti napon látott el. Mivel az indítványozó hétfői napokon is ellátott egészségügyi ügyeletet, az egyúttal számára pihenőnap volt, esetében e rendelkezést kellett alkalmazni.
- [12] A Kúria a másodfok jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.
- [13] A Kúria kimondta, hogy amennyiben a munkáltató a havi egészségügyi ügyeleti beosztásban egy szombati vagy vasárnapi napra előre ügyeleti szolgálatot, azaz munkavégzést ír elő, akkor az a nap jogilag már nem minősül a munkavállaló heti pihenőnapjának, hanem a beosztás szerinti munkanapjává válik.
- [14] A Kúria szerint az indítványozó keresete azon a téves feltételezésen alapult, hogy ő a beosztás szerinti pihenőnapjain dolgozott. Ha a perbeli szombatok és vasárnapok jogilag munkanapnak minősültek, akkor az indítványozó által hivatkozott, az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdése – amely a pihenőnapon végzett munka kompenzációjáról rendelkezik – nem alkalmazható. A Kúria szerint nem volt „kiesett heti pihenőnap”, amit kompenzálni kellett volna, mivel az indítványozó az előre beosztott munkanapjain végzett munkát.
- [15] A Kúria egyértelműsítette, hogy a kompenzációs pihenőnapra vonatkozó szabály akkor lenne irányadó, ha a munkáltató egy már előzetesen pihenőnapként beosztott napra, utólag, soron kívül rendelt volna el ügyeletet (például egy hirtelen helyettesítés miatt). A perbeli esetben azonban nem ez történt, mivel az egészségügyi ügyelet az indítványozó számára előre ismert, havi munkaidő-beosztás része volt.
- [16] A Kúria döntésének elvi tartalma az, hogy ha a munkáltató az előre beosztott pihenőnapra utóbb egészségügyi ügyeletet rendelt el, a kompenzációs pihenőnap kiadásával pótolható a „kiesett heti pihenőnap (pihenőidő)”. Ha azonban a munkáltató szombat, vasárnap vagy munkaszüneti napra eleve ügyeletet osztott be (azaz munkaidőt), az irányadó munkaidő-beosztás változatlansága esetén nem beszélhetünk „kiesett heti pihenőnapról”.
- [17] A Kúria a jogkérdés tekintetében azonosan foglalt állást az Mfv.X.10.171/2020/7. számú precedens értékű határozatában, amelyet a továbbiakban is irányadónak tekint: „azzal, hogy az alperes munkaidőkeretet alkalmazott, jogosult volt az Mt. 97. § (3) bekezdése alapján a felperes munkaidejét a hét minden napjára, illetve egyenlőtlenül is beosztani.”

- [18] 2. Az indítványozó kérte a Debreceni Törvényszék 11.M.70.120/2022/31. számú ítélete, Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.040/2024/7. számú ítélete és a Kúria Mfv.IV.10.019/2025/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. A bírói döntés elleni panasz nem jelöli meg szövegszerűen az Abtv. 29. §-a szerinti kérdést.
- [19] Az indítványozó érvelésének központi eleme az volt, hogy ha a munkavégzés a beosztás szerinti pihenőnapon történik, az nem minősülhet rendes munkaidőnek. Ebből következően a munkáltató azon gyakorlata, hogy a hétvégi ügyetek egy részét „rendes munkaidő” terhére számolta el, jogszabálysértő volt. Érvelése szerint az ilyen, pihenőnapon teljesített ügyetek az Eütev. tv. 12/D. § (3) bekezdése szerinti, a rendes munkaidőn felül elrendelt ügyeletnek minősülnek, amelyre a 13/B. § szerinti díjazás az irányadó. A munkáltató gyakorlata ezzel szemben az volt, hogy a „rendes munkaidőre” elszámolt, beosztott pihenőnapon teljesített ügyeleti órákra indítványozó nem kapott külön díjazást, az „beleolvadt a tárgyhavi alapilletménybe”. Az önként vállalt többletmunka keretében végzett ügyeletre pedig a 14/A. § szerinti, 50%-kal emelt díjazást fizetett, vitatva, hogy a 13/B. § (2) bekezdésének szankciós szabályai erre az esetre is alkalmazandók lennének.
- [20] A panasz az Alaptörvény számos rendelkezését felhívja [Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdése, II. cikk (1) bekezdés, VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése].
- [21] A panasz szerint a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettséget sérti, hogy a Kúria egyébként érdemi jogi érvelés nélkül, de a jogszabály szövegével is ellentétesen, illetve a felek többször kifejtett következetes nyilatkozata ellenére állapítja meg a tényállást, ahogy az is, hogy a nyelvtani értelmezés alapján is eltérő fogalmakat azonos tartalommal tölt meg, és ekként az Eütev. tv. 13/B. § (2) és (3) bekezdését is a jogalkotói céltól eltérően teljességgel félreértelmez.
- [22] A panasz visszatérő megállapítása, hogy a bíróságok jogértelmezése az Alaptörvény szerinti napi és heti pihenőidőhöz való jogot sérti, mert az indítványozó a munkaviszonya alatt rendszeresen teljesített egészségügyi ügyeletet heti pihenőnapokon és munkaszüneti napokon.
- [23] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [24] 3.1 A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.

- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [26] A támadott döntést érintően továbbá az indítványozó alkotmányjogi panasz előterjesztésére jogosultnak tekinthető, és mivel ő volt a felperes, nyilvánvalóan érintett is. Az indítványozó jogi képviselője eljárási jogosultságát az indítványhoz csatolt meghatalmazással megfelelően igazolta, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (6) bekezdése szerinti előírásnak is megfelel.
- [27] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó a Kúria végzését 2025. július 4. napján vette át, így az alkotmányjogi panaszt 2025. szeptember 3. napján, határidőben terjesztette elő.
- [28] Az indítvány részben eleget tesz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek is. Az indítványozó beadványában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 27. §], továbbá az Alaptörvény több, sérülni vélt rendelkezését. Előadta az eljárás megindításának indokait és – az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében – az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. A határozott kérelemhez ugyanakkor az is hozzátartozik, hogy az indítvány részletes, alapjogi érveléssel ellátott indokolást tartalmazzon. Az indítvány hiányos, ha az nem tartalmaz kellően részletes, alapjogi érveléssel ellátott indokolást. Az indítvány az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdése, II. cikk (1) bekezdés, VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XVII. cikk (3) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem tartalmaz kellő alkotmányjogi indokolást.
- [29] 3.2 Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele az is, hogy az indítvány a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [30] Az indítványozó kifogásait az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság a következőképpen értékelte. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában részletesen ismerteti az általa a per során kifejtett, konkrét jogszabályhelyek általa helyesnek vélt értelmezését, valamint elemzi a bíróságok által meghozott döntéseket. Bár felsorolja az Alaptörvény megsértettnek vélt rendelkezéseit, azokból javarészt csak idéz, de indítványa nem tartalmaz valós alkotmányjogi érvelést. Az alaptörvény-ellenesség indokolása is javarészt a bíróságok által tett ténymegállapításokat vitatja és ezekhez kapcsolódóan a jogszabályokat értelmezi, azaz tartalmi felülbírálatot igényel.
- [31] Az indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d)

pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A bíróságok rögzítették, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az indítványozó a 2021. február 28-ig részben rendes munkaidő, részben önként vállalt többletmunka, majd 2021. március 1-jétől kizárólag önként vállalt többletmunka keretében végzett egészségügyi tevékenység után jogosult-e úgynevezett kompenzációs pihenőnapra az Eütev. tv. 13/B. § (2) bekezdés b) pontja alapján.

- [32] A kúriai ítélet [83] bekezdése szerint egészségügyi ügyelet nemcsak rendes munkaidőt követően, hanem akár annak terhére, illetve önként vállalt többletmunka terhére is ellátható. Az Eütev. tv. egyértelmű abban, hogy az Eütev. tv. szerinti fogalom-rendszerben az egészségügyi ügyeletben történő munkavégzés – az Mt. 107. § d) pontjában foglaltaktól eltérően – nem minősül rendkívüli munkavégzésnek [12. § (1) bekezdés]. Szakjogi, törvényértelmezési, bizonyítási kérdés az Eütev. tv. 13/B. § (2)–(3) bekezdése és 14/A. §-a értelmezése, valamint a konkrét ügyre való mikénti alkalmazása; és a három érdemi ítélet egybehangzó jogértelmezést tartalmaz ebben (kúriai ítélet, Indokolás [88]).
- [33] Az eljáró bíróságok indokolásának hiányosságával [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével] kapcsolatos érvek tekintetében az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a „bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést tévesnek, vagy éppen hiányosnak, magára nézve sérelmesnek vagy igazságtalannak tartja, nem tekinthető a bírósági eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.

- [34] Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy az indítványozó által megfogalmazott kifogások nem vetik fel az Abtv. 29. §-a értelmében vett, a bíróságok döntését érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem merül fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés sem.
- [35] 4. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira figyelemmel visszautasította.

Budapest, 2025. december 2.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró